

III. ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ VE SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU

III. Uluslararası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Sempozyumu

Baş Editör
Prof. Dr. Ali MEYDAN

Editörler
Doç. Dr. Mesut GÜN
Doç. Dr. Lokman TANRIKULU
Doç. Dr. Ömer Tuğrul KARA
Dr. Öğr. Üyesi Fatih KANA

Eylül, 2019

III. ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ VE SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

Baş Editör

Prof. Dr. Ali MEYDAN

Bu kitabın basım, yayın, satış hakları Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Derneği'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

ISBN : 978-605-7736-13-0

Baskı : Asos Yayınevi

III. ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ VE SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU

25-27 Haziran 2019
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

DAVETLİ KONUŞMACILAR

Dr. Habiba Chohra - Cezayir-Ağvat Üniversitesi

Prof. Dr. Mahir Alabbasi - Irak Diyala Üniversitesi

Prof. Dr. Luma Albarzanci - Irak Diyala Üniversitesi

Prof. Dr. Omar Alharapca - Ürdün Albalka Üniversitesi

Prof.Dr.Hani Alyas Khadher - Friedrich-Schiller Universität –
Jens/Germany

Prof.Dr.Ali Yakıcı - Türkiye-Gazi Üniversitesi

Prof.Dr. Akif Akkuş - Türkiye-Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Doç.Dr. Ökkeş Kesici - Türkiye-Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Sempozyum Onur Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Mazhar BAĞLI - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörü

Yürütme Kurulu

Prof. Dr. Ali YAKICI - Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Ali MEYDAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Dinçay KÖKSAL - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Doç. Dr. Mesut GÜN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Doç. Dr. Ömer Tuğrul KARA - Çukurova Üniversitesi

Doç. Dr. Samira LUĞVİYA - Batna 2 Üniversitesi / Cezayir

Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Ali MEYDAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Abdülkadir UZUNÖZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / Türkiye

Prof. Dr. Ali MEYDAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / Türkiye

Prof. Dr. Lubna AKRUŞ - Ürdün Üniversitesi / Ürdün

Doç. Dr. Habiba CHOIRA - Ağvad Üniversitesi / Cezayir

Doç. Dr. Lokman TANRIKULU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / Türkiye

Doç. Dr. Maher M. Abdlkareem - Alabbasi / Diyala Üniversitesi / Irak

Doç. Dr. Masoumeh DAEİ - Payame Nür Üniversitesi

Doç. Dr. Mesut GÜN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Amira ABDULHAY - Uluslararası Afrika Üniversitesi / Sudan

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah AYDIN - Mustafa Kemal Üniversitesi / Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Fadime TOSİK DİNÇ - Gaziantep Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Gökçe BECİT İŞÇİTÜRK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / Türkiye

BİLİM VE DANIŞMA KURULU / SCIENTIFIC AND ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Abdulbasit Jasım MOHAMMED - Ambar Üniversitesi
Prof. Dr. Abdulkadir UZUNÖZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet KARA - İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Ali GÖÇER- Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Ali YAKICI - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ammar MUSAIDI - Cezayir Üniversitesi
Prof. Dr. Arif SARIÇOBAN - Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Bayrak Faris HUSSEIN - Teekreet Üniversitesi
Prof. Dr. Dinçay KÖKSAL – Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Fahri TEMİZYÜREK - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Funda TOPRAK - Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Hacı DURAN - İstanbul Gelişim Üniversitesi
Prof. Dr. Halil AWDA - Najah Filistin Üniversitesi
Prof. Dr. Halit KARATAY - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan KAVRUK - İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Hilal DERWİSH - Lübnan Üniversitesi
Prof. Dr. Kathleen MALU - William Paterson University
Prof. Dr. Mehmet BAŞTÜRK - Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet KÜÇÜK - Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ - Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mostafa MOSLEM - Al-Zahraa Üniversitesi
Prof. Dr. Mufeed Nayyef TURKI - Ambar Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Nesrin SİS - İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Yılmaz GEÇİT - Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Prof. Dr. Zehra GÖRE - Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Zeki PARLAK- Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Adem ÖGER - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet DOĞAN - Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Doç. Dr. Aslıhan NAKİBOĞLU - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Doç. Dr. Aysun ERGİNER - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Bahar İŞİGÜZEL - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Bülent Okan MİÇOOĞULLARI - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Cahit ASLAN - Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Deniz MELANLIOĞLU - Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Durdu Mehmet BİÇKES - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Emin Erdem KAYA - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Ergin ERGİNER - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ KAYA - İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Filiz Meltem UÇAR - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL - Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Gabriella AGRUSTI - Lumsa University
Doç. Dr. Gökhan ARI - Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. Gülden TÜM-Çukurova Üniversitesi

- Doç. Dr. Hasan Hüseyin KILINÇ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan YAVUZER - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. İmad Hamdi İBRAHİM - Sohac Üniversitesi
Doç. Dr. İlhan ERDEM - İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. Kudret Altun - Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Kürşat KOÇAK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Lokman TANRIKULU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. M. Fatih ALKAYIŞ - İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. Masoumeh DAEİ - Payame Nür Üniversitesi
Doç. Dr. Muhammed Eyyüp SALLABAŞ - Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Murat ŞENGÜL - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa TAHİROĞLU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Nevin AKKAYA - Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Nihat Gürel KAHVECİ - İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Rehman Seferov - Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi
Doç. Dr. Orhan KOÇAK - İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer TUĞRUL KARA - Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Özden TAŞĞIN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Sadık Erol ER - Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Said Elhousein ABDOULİ - Carthage Üniversitesi
Doç. Dr. Selçuk AKPINAR - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Serdarhan Musa TAŞKAYA - Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Sevtap GÜNAY KÖPRÜLÜ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Seyhun ŞAHİN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Şamil YEŞİLYURT - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Şeyma AKKAYA DEVİREN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Vedat AKTEPE - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Xhemile ABDIU - Tiran Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin DOĞAN / Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Zekerya BATUR - Uşak Üniversitesi
Dr. İbrahim DEMİRKALE - Çukurova Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdumuhamin ELDİRŞEVİ - Al-Zahraa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Turan SİNAN - Fırat Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Alaaldin ISMAIL - Malezya Sultan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ali KAYA - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Alper Murat ÖZDEMİR - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Aziz BELİ - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi B. Erdem DAĞISTANLIOĞLU - Çukurova Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Barış ÇİFTÇİ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Başak KARAKOÇ ÖZTÜRK - Çukurova Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bekir MEHMET ALİ - Al-Zahraa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bengü AKSU ATAÇ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Davut SARITAŞ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Derya Özlem YAZLIK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emel ATLI - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emine Zehra TURAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ercan KAÇMAZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Erhan ÇAPRAZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

- Dr. Öğr. Üyesi Erkan HİRİK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Erol BARIN - Başkent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi F. Alkım ARI - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fadime TOSİK DİNÇ-Gaziantep Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatih Mehmet UĞURLU - Fırat Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Funda NALBANTOĞLU YILMAZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gökçe BECİT İŞÇİTÜRK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülhan KÖÇER - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülnur AYDIN - Adnan Menderese Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hakan YALAP - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğrt. Üyesi Halime Miray SÜMER- Nevşehir Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Hesham Ahmed ASSANI - Dubai Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Ethem ARIOĞLU - Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İskender MUZ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kübra ŞENGÜL - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Line Burhan EL HATİB - Al-Zahraa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut POLAT - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet AKKAYA - Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi M. Emin DİNÇ-Adıyaman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Hayri SARI - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZCAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Yalçın YILMAZ - İstanbul Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Metin DEMİRCİ- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Molay Hişam AL-IDRISSI Mohammed V Rabat - Fas Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARATAŞ- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Kemal YÖNTEM - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nabeel Madallah HAMAD - Ambar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Neşe BÖRÜ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ozan COŞKUNSERÇE - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Perihan ULUCAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Rasha Yahya ISSA - Irak Kufa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Recep KÜREKLİ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Seçil HİRİK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sedat BAHADIR- Artvin Çoruh Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sedat BALYEMEZ - Bartın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sema ÖNGÖREN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serdar Vural UYGUN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serhat GÜNDOĞDU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Solmaz Damla GEDİK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şahin ŞİMŞEK - Kastamonu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şenol KARTAL - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şeyhmus AYDOĞDU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şule ŞAHİN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tansel YAZICIOĞLU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Uğur ÖDEK - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yasin TAŞ - Harran Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Zait Burak AKTUĞ - Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kadir ADAMAZ - Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Dr. Khouatra SAMIA - Algerinne Boumereds Üniversitesi
Dr. Mary Beth SCHAEFER -St. Johns University
Dr. Muhammet Raşit MEMİŞ – Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. Thaher AL-NOWARAIN - Albaka Üniversitesi

Sekretarya

Arş. Gör. Ahmet Demirel - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Arş. Gör. Çiğdem Yalçın - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Bilim Uzm. İlhami KAYA

İçindekiler

DAVETLİ KONUŞMACILAR.....	iv
BİLDİRİ TAM METİNLERİ	xvii
DÖRDÜNCÜ SANAYİ DEVRİMİ SÜRECİNDE MEDYA EKONOMİLERİNİN YAPISI VE DEĞİŞİMİNE İLİŞKİN ÖNGÖRÜLER.....	1
İNSAN HAKLARININ FELSEFİ DAYANAKLARI ÜZERİNE BİR DENEME.....	9
AN ESSAY ON THE PHILOSOPHICAL FOUNDATIONS OF HUMAN RIGHTS.....	9
DÖRDÜNCÜ SANAYİ DEVRİMİ VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM ÇAĞI SÜRECİNDE GAZETE İŞLETMELERİNİN YAPISAL ANALİZİ	14
Verigazeteciliği. (2018). “Açık Veri ve Veri Gazeteciliği Türkiye”. http://www.verigazeteciliği.com Erişim Tarihi: 22.07.2019.	20
RASYONALİTE VE MAKULİYETİN ÖLÇÜSÜ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	21
THE MEANING OF THE REPUBLIC IN THE CONSTITUTION OF 1982.....	26
ASKERİ PERSONELİN, TÜRK KAMU PERSONEL REJİMİ İÇERİSİNDEKİ KONUMU	33
AVRUPA BİRLİĞİ VE TÜRKİYE’DE BİLİM ŞEHİRLERİNİN OLUŞTURULMASINDA SOSYAL ve İNSANİ SERMAYE BİRİKİMİNİN KAMU POLİTİKALARI İLE SAĞLANMASI VE KULLANILMASI	40
FEN DERSLERİNDE OYUN TEMELLİ ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISI VE BİLGİLERİN KALICILIĞI ÜZERİNE ETKİSİ	50
YEREL YÖNETİMLERDE YEREL FİNANSMAN ARACI OLARAK İLBANK A.Ş.: ÇEVDES VE SUKAP PROJESİ ÖRNEĞİ	57
IRAK VE TÜRKİYE’DE BAĞIMSIZ DENETİM TEKNİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI..	71
PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK VE DUYGUSAL TÜKENMİŞLİK ARASINDAKİ İLİŞKİDE ÖRGÜTSEL GÜVENİN ARACILIK ROLÜ	77
ANADOLU MASALLARINDA YALANLAR VE YALANCILAR	85
SERAMİK’İN SES SANATINDA YARATICI ENSTRÜMAN OLARAK KULLANIMI	90
SURİYE’DEN TÜRKİYE’YE GELEN MÜLTECİLERİN TÜRKİYE’NİN GÜVENLİĞİNE ETKİLERİ.....	95
ÖRGÜT KÜLTÜRÜ VE ÖĞRENCİ TATMİN DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR UYGULAMA	98
DEĞERE DAYALI ÖLÇÜTLER İLE PİYASA DEĞERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ: BİST’DE İŞLEM GÖREN KAĞIT VE KAĞIT ÜRÜNLERİ, BASIM VE YAYIN ŞİRKETLERİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA.....	107
BANKA DEĞERLERİ İLE İLİŞKİLİ PERFORMANS ÖLÇÜTLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR MODEL ÖNERİSİ: BORSA İSTANBUL UYGULAMASI.....	115
DUYGUSAL EMEK VE ORTAÖĞRETİMDE ÖĞRETMEN OLMAK KAVRAMLARINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ	125
TRABZON’DA YAŞAYAN AHİLİK KÜLTÜRÜ VE EĞİTİM HAYATINA YANSIMALARI	131

ÇALGI EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERDE PSİKOLOJİK PERFORMANS STRATEJİLERİNİN İNCELENMESİ	141
MATEMATİK DERSİNDE EĞİTİM BİLİŞİM AĞI (EBA) KULLANIMININ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KESİRLER ÜNİTESİ BAŞARISINA ETKİSİ	148
TÜRK OYUN YAZARLIĞININ İLK TÜRK OYUN ÖNSÖZLERİNE YANSIYAN SIKINTILARI	155
TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN B2 SEVİYE DERS KİTAPLARINDA YER ALAN DİNLEME ETKİNLİKLERİNİN BİLİŞSEL STRATEJİLER AÇISIN İNCELENMESİ VE BİLİŞSEL STRATEJİLERE YÖNELİK ETKİNLİK ÖNERİLERİ	162
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK İSTİSMARINA YÖNELİK ALGILARININ GÖRSELLER YOLUYLA İNCELENMESİ.....	168
DELEUZE VE FELSEFE TARİHİ.....	180
DİL, DÜŞÜNCE VE MANTIK	184
PISA'DAKİ OKUMA BECERİLERİ, FEN VE MATEMATİK OKURYAZARLIĞI BECERİLERİNİN BÜTÜNSSEL OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ.....	190
SAĞLIK SEKTÖRÜNDE DEĞER AKIŞ HARİTALAMA UYGULAMASI: BİR ÖZEL HASTANE ÖRNEĞİ.....	196
BİR GIDA İŞLETMESİNDE TEDARİK SÜRECİNİN ANALİZİ: BİR DEĞER AKIŞ HARİTALAMA UYGULAMASI	205
DÖRDÜNCÜ SANAYİ DEVRİMİ (SANAYİ 4.0) SÜRECİNDE GAZETECİLİK VE MEDYA İŞLETMELERİNİN ORGANİZASYONEL OLARAK YENİDEN YAPILANDIRILMASI	212
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMLERİNDE VERİLEN SES EĞİTİMİ DERSLERİNİN ÖĞRENME ÇIKTILARI AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	222
IMMANUEL KANT, RASYONALİZM VE BİLİM	237
PAYİTAHT EDİRNE'DE GELENEKSEL KAPI HALKALARI VE TOKMAKLARI.....	242
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE EĞİTİCİNİN EĞİTİMİ SERTİFİKA PROGRAMLARININ İNCELENMESİ	251
ÜNLÜLERİN ÖZEL YAŞAMLARINDAKİ SORUNLARIN REKLAM YÜZÜ OLDUKLARI MARKAYA ETKİSİ.....	259
NO MORE NATURE!: AN ECOCRITICAL ANALYSIS OF ENDGAME BY SAMUEL BECKETT.....	268
ENFLASYONLA MÜCADELE KAMPANYASI'NIN SATIN ALMA DAVRANIŞI ÜZERİNE ETKİSİ: İNDİRİM DUYARLILIĞININ ARACILIK ROLÜ	281
MARK TWAIN'İN YURTDIŞINDAKİ MASUMLAR ADLI GEZİ NOTLARI: KÖKLEŞMİŞ ÖNYARGILAR, OLUMSUZ TUTUMLAR, ABARTIMLAR	292
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ETKİN VATANDAŞLIK DÜZEYLERİNİN ÖRNEK OLAYLAR ARACILIĞIYLA İNCELENMESİ.....	300

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZEL EĞİTİM DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ	310
ÇEVİRMENLERİN TÜRKÇELERİNİ NASIL GELİŞTİREBİLECEKLERİNE YÖNELİK UZMAN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA ÖNERİLER.....	316
ÖRGÜTSEL POLİTİKANIN ÖRGÜTSEL YABANCILAŞMAYA OLAN ETKİSİNİN BELİRLENMESİ	327
ÖZEL AMAÇLI DİL ÖĞRETİMİNİN İNGİLTERE VE TÜRKİYE'DEKİ DURUMU.....	332
DİVAN ŞİİRİNDE BİR ANLATIM TEKNİĞİ OLARAK İKİLEMELER	342
FUTBOLCULARIN ANTRENÖRLERİYLE İLETİŞİMLERİNDEKİ ÇATIŞMA NEDENLERİNİN İNCELENMESİ: FENOMENOLOJİK BİR ÇÖZÜMLEME.....	349
YENİ HİTİT YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI 2 İLE İSTANBUL YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE B1 DERS KİTABININ DİNLEME ETKİNLİKLERİ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI	357
MAARİF SALNAMESİNDE OSMANLI VİLAYETLERİNE DAİR VERİLER: SURİYE, HALEP VE ZOR.....	368
AHMED CEVDET PAŞA'NIN (1823-1895) İPTİDAİ MEKTEPLERE YÖNELİK İLMİHAL KİTABI ÜZERİNE BİR İNCELEME.....	378
HALK OYUNLARININ ALANDAN SAHNEYE UZANAN YOLCULUĞU	385
ÖZ YETERLİLİK ALGISININ OKULA BAĞLILIK VE YAŞAM DOYUMUNA ETKİSİ	390
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN B2 DÜZEYİ DERS KİTAPLARINDAKİ OKUMA METİNLERİNİN OKUNABİLİRLİK YÖNÜYLE KARŞILAŞTIRILMASI	400
KINALIZÂDE HASAN ÇELEBİ TEZKİRESİ'NE GÖRE ŞAİRLERİN MESLEK, MEVKİ, GEÇİM DURUMLARI VE İMKÂNLARI.....	408
KINALIZÂDE HASAN ÇELEBİ TEZKİRESİ'NE GÖRE ŞAİRLERİN MAHLAS SEÇME SEBEPLERİ.....	422
HİZMET SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN MEMNUNİYETİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: (KONAKLAMA İŞLETMECİLİĞİ ÖRNEĞİ)	430
BİR HATAY ENDEMİĞİ: KIRMIZI GUDDEME (<i>HELICHRYSUM SANGUINEUM</i>)'UN BOTANİK TURİZMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	437
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE BİR KAYNAK: KİTÂBU DELİLÜ'L İDRÂK Fİ LİSÂNİ'L ETRÂK.....	444
PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK	454
TÜRKİYE'DE SOSYAL MEDYA KULLANIMININ ERGENLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNE GÜNCEL BİR BAKIŞ	476
KONUŞMA KAYGISININ NEDENLERİ VE BU KAYGININ GİDERİLMESİNE İLİŞKİN YAPILAN UYGULAMALARA YÖNELİK AKADEMİK ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ	488
KÜRESEL SİSTEMDE DEVLET EGEMENLİĞİ	500

AKILCI ANTİBİYOTİK KULLANIMI KAMU SPOTU: BİR SAĞLIK İLETİŞİM KAMPANYASI ÖRNEĞİ	513
MANTIĞIN MAHİYETİ	524
MÂTÜRİDÎ'NİN YORUM ANLAYIŞINDA AKLIN YERİ ve MUTEZİLÎ SÖYLEME ELEŞTİREL YAKLAŞIMI.....	530
HEYKELTIRAŞ MEHMET AKSOY'UN ÇALIŞMALARINDA ANNE ARKETİPİ OKUMASI	540
ALEVİLİKTEKİ DÜŞKÜNLÜK İLE BAHAILİKTEKİ TARD ANLAYIŞININ MUKAYESESİ	550
MÜZİK EĞİTİMİNDE BEYİN TEMELLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMI	558
PLATON DÜŞÜNÜNDE DEVLETİN ANA HATLARI.....	565
NECİP EL-KİYLÂNÎ'NİN “YAHUDİNİN KANLI ÇÖREĞİ, GETTO” ADLI ROMANINDA DİNİ TEMALAR	575
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE EDEBÎ METİN KULLANIMI: HALDUN TANER HİKÂYESİ ÖRNEĞİ.....	581
DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE SU: MİKTAR, KALİTE, KULLANIM, KİRLİLİK, SAĞLIK VE POTANSİYEL DEĞERLENDİRMESİ.....	589
TÜRKİYE'NİN AFRİKA AÇILIMI BAĞLAMINDA SOMALİ'YE YÖNELİK DIŞ POLİTİKASI VE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI.....	596
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DOĞAL KAYNAKLAR KAVRAMINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI.....	600
ABDALLARDA BOZLAK SÖYLEME GELENEĞİNİN GÜNÜMÜZDEKİ DURUMU (KIRŞEHİR İLİ ÖRNEĞİ).....	609
DENİZLİ BULDAN BEZİ VE GİYSİ TASARIM ÇALIŞMALARI.....	616
BULDAN BEZİ İLE SUZENİ İŞİNİN BULUŞMASI	622
SAVUNMASIZ TÜKETİCİ EĞİTİMİ	627
LİSE ÖĞRENCİLERİNE GÖRE FİZİK BİLİM İNSANI OLMAK	635
ÖĞRENCİLERİN ŞEKER TÜKETİM DAVRANIŞLARI.....	642
PETROL FİYATLARINDAKİ DEĞİŞKENLİK VE MAKROEKONOMİK ETKİLERİ: İSKANDINAV ÜLKELERİ ÖRNEĞİ	650
ÖĞRENME STİLLERİNİN VE STRATEJİLERİNİN ÖĞRETME-ÖĞRENME SÜRECİNDEKİ İLİŞKİSİ.....	659
ÖĞRETMEN ADAYLARININ “GÖNÜLLÜLÜK” KAVRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)	666
ÖĞRETMENLERİN ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER İÇİN YAPTIKLARI ÖĞRETİMSSEL DEĞERLENDİRMEYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	685
ÖZ YETERLİLİĞİN İŞ YAŞAM KALİTESİNE VE İNOVATİF İŞ KÜLTÜRÜNE ETKİSİ	699
ÖZEL MEKTUPLARI BAĞLAMINDA NAMIK KEMAL VE KANUN-İ ESÂSÎ.....	708

ÖZGÜRLÜK YA DA BAĞIMLILIĞIN İKİ YANI ÜZERİNE BİR TARTIŞMA	714
PLATON'UN PROTAGORAS DİYALOGUNDA ERDEMİN NELİĞİ ÜZERİNE BİR İNCELEME.....	719
KÖKENİ TESPİT EDİLEMİYEN BAZI BİTKİ ADLARI VE BUNLARIN TARTIŞMAYA AÇILMASI.....	724
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÜST BİLİŞSEL OKUMA STRATEJİLERİ FARKINDALIĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	745
TURİZM SEKTÖRÜNDE KADIN İŞGÜCÜNÜN KONUMUNA YÖNELİK TEORİK BİR İNCELEME.....	759
TURİZM PAYDAŞLARI AÇISINDAN İNANÇ TURİZMİ: HACI BEKTAŞ ÖRNEĞİ.....	765
FESTİVALERİN YEREL YİYECEK-İÇECEK İŞLETMELERİNE ETKİSİ: ADANA PORTAKAL ÇİÇEĞİ KARNAVALI ÖRNEĞİ.....	775
ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUĞA SAHİP OLAN EBEVEYNLERİN UMUTSUZLUK DÜZEYLERİNİN EVLİLİK DOYUMLARI VE SAHİP OLDUKLARI SOSYAL DESTEK FAKTÖRLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ (DİYARBAKIR ÖRNEĞİ).....	783
SANAYİ 4.0 SÜRECİNDE SANAYİ SEKTÖRÜNÜN ÜRETİM YÖNTEMLERİNDEKİ DEĞİŞİMİN ÇALIŞANLARIN İŞ MOTİVASYONU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	792
SANAYİ 4.0 SÜRECİNDE LOJİSTİK SEKTÖRÜNDEKİ MESLEKLERDE VE MESLEKİ EĞİTİMDE DEĞİŞİM VE DÖNÜŞÜM.....	798
ENTELEKTÜEL SERMAYENİN İŞLETME PERFORMANSI ÜZERİNE ETKİSİ: BANKALAR ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA.....	805
İSLAM DÜNYASININ HUKUKÎ MESELELERİNE BAĞIMSIZ BAKABİLMEK	809
ORTAOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER VERİLEN DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	818
ORTAOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ ETKİNLİKLERİN SÖZ VARLIĞINA YÖNELİK KAZANIMLAR AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	826
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ MÜZİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL ÇALGI DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	845
İDARENİN YENİDEN YAPILANMASINDA KANUN HÜKÜMÜNDE KARARNAMELERİN ETKİSİ: SAĞLIK BAKANLIĞI ÖRNEĞİ	854
G-20 ÜLKELERİNDE EKONOMİK ÖZGÜRLÜK, EKONOMİK BÜYÜME VE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DİNAMİK PANEL VERİ ANALİZİ ...	864
SELÂNİK FEYZ-İ SİBYÂN MEKTEBİ 1311-1312 (1895-1896) EĞİTİM-ÖĞRETİM YILINA AİT TEVZÎ-İ MÜKÂFÂT CEDVELİ	871
PSİKOTERAPİ KURAMI ÇERÇEVESİNDE 'KÜRK MANTOLU MADONNA' KİTABININ İNCELENMESİ	894
5-6 YAŞINDA ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN, GELENEKSEL ANNE VE BABA ROLLERİ İLE EBEVEYNLİĞE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ	900
İSMAİL HAKKI BALTACIOĞLU VE İÇTİMAİ MEKTEP	929

BAĞIMSIZ DENETİM FİRMALARININ İNCELENMESİ: BORSA İSTANBUL'DA BİR ARAŞTIRMA	937
OMNİBALANCİNG TEORİSİ ÇERÇEVESİNDE S-400 ÖRNEĞİ.....	944
SOSYAL MEDYA KULLANIM AMAÇLARI VE OYUN BAĞIMLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	958
AVM ÇALIŞANLARININ ÇALIŞMA KOŞULLARI VE İŞ DOYUMU; GÜNEY MARMARA ÖRNEĞİ.....	972
SPOR PSİKOLOJİSİ KAVRAMINA YÖNELİK: BİR META-SENTEZ BETİMLEME.....	977
LİDERLİĞİN YENİ PARADİGMASI: STRATEJİK LİDERLİK.....	989
EDİRNE SÜPÜRGEÇİLİNİN YAPIMI VE GÜNÜMÜZDEKİ DURUMU	997
EĞİTİM ORTAMLARINDA BEDEN DİLİ VE PROZODİ.....	1003
<i>CHARLES DICKENS'İN İKİ ŞEHRİN HİKAYESİ</i> ADLI ESERİNİN İKİ FARKLI TÜRKÇE ÇEVİRİSİNİN KARŞILAŞTIRMALI ÇÖZÜMLEMESİ VE ELEŞTİRİSİ.....	1008
ÇOCUK KORUMA HİZMETLERİNDE BÜTÜNCÜL UYGULAMA: KOORDİNASYON KURULLARI ÖRNEĞİ.....	1018
YENİ BİLİRKİŞİLİK SİSTEMİNDE SOSYAL HİZMET UZMANLARININ BİLİRKİŞİLİK UYGULAMALARI	1021
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN FEN BİLİMLERİ DERSİNE YÖNELİK KAYGI DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ VE ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	1025
MEVLÂNA'DA DİNİ İLETİŞİMİ KOLAYLAŞTIRAN ETKENLER.....	1033
TÜRKİYE'DE DIŞ TİCARET HADLERİNİN GELİŞİMİ VE SINGER PREBISCH TEZİ.....	1042
TÜRK RESMİNDE BİR PORTRE RESSAMI: FEYHAMAN DURAN.....	1047
TÜRK ŞİİRİNDE TARİHSELLİK VE GÜNCELLİK.....	1055
TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMEN LİDERLİĞİNE İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ	1060
HATAY MUTFAĞI YÖRESEL YEMEKLERİNİN TURİZM İŞLETME BELGELİ LOKANTA MÖNÜLERİNDE KULLANIMI: ANTAKYA ÖRNEĞİ.....	1070
V. PROPP'UN YAPISAL ÇÖZÜMLEME METODUNA GÖRE YER ALTI DİYARININ KARTALI MASALININ İNCELENMESİ	1080
4. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE VATANSEVERLİK DEĞERİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİLERİN OLUŞTURDUĞU METAFORLARIN İNCELENMESİ.....	1086
5. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABI YAZMA ETKİNLİKLERİNİN YARATICI YAZMA BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	1094
4. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE YARDIMSEVERLİK DEĞERİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİLERİN OLUŞTURDUĞU METAFORLARIN İNCELENMESİ.....	1100
SANAYİ 4.0 SÜRECİNDE PERSONELİN KULLANILACAK YENİ TEKNOLOJİYE ADAPTASYONUNDA PSİKOLOJİK HAZIRLIK ÇALIŞMALARI.....	1110

YENİ TÜRKİYE SİNEMASINDA GÖRSEL DÜŞÜNME	1116
TÜRKİYE'NİN MERKEZİ IRAK HÜKÜMETİ İLE İLİŞKİLERİ: MALİKİ DÖNEMİ	1119
YETİŞKİN EĞİTİMİNDE ANDRAGOJİ MODELİ.....	1129
YUSUF İLE ZÜLEYHA MESNEVİLERİNDE KADIN TIPLERİ VE KADINA BAKIŞ AÇISI	1136
ZAMAN VE MEKAN KAVRAMI İÇERISİNDE İNTERAKTİF DİJİTAL ENSTALASYONLAR	1143
TAHKİYENİN UNSURLARI (ŞAHİS KADROSU, ZAMAN, MEKÂN) AÇISINDAN ZİYA DİZDAREVİÇ'İN HİKÂYELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	1151
FİNANS - MUHASEBE EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN FİNANSAL OKURYAZARLIK TUTUM VE DAVRANIŞLARI; ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ TURİZM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ	1160
YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN ETKİLERİNE İLİŞKİN TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ.....	1168
FİLOZOF ÖĞRETMENİN ÖĞRETİM ANLAYIŞI: SINIFTA FELSEFE, KÜÇÜK “F”	1196
COACH 4 ME PROJESİ KAPSAMINDA TÜRKİYE İÇİN GELİŞTİRİLEN BİR ÖĞRETMEN EĞİTİMİ ETKİNLİĞİ UYGULAMASI: “KAVRAMLARIN YARATICI İMGELERİ”	1208
ORTAOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARININ TÜRK DÜNYASI EDEBİYATLARINA YER VERME DÜZEYİ	1220
TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE TEMEL DÜZEYDEKİ TELAFFUZ SORUNLARINA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	1224
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI VERİLERİ İŞİĞİNDA 2018 YILI LİSEYE GEÇİŞ SINAVI SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	1229
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE BİLİŞİM UYGULAMALARI İLE MOTİVASYONUN SAĞLANMASI	1238
YEDİ İKLİM VE NEW ENGLISH FILE YABANCI DİL ÖĞRETİM A2 DERS KİTAPLARINDA KÜLTÜR AKTARIMI UNSURLARINDAN YİYECEK UNSURLARININ KARŞILAŞTIRMASI	1241
TÜRKİYE'NİN İÇ VE DIŞ GÜVENLİK POLİTİKASI BAĞLAMINDA S-400 HAVA SAVUNMA SİSTEMİ TEDARİKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	1245
TÜRK HALK HİKÂYELERİNDE AŞKIN AYAK İZLERİ	1259
POTTER SENDROMLU ÇOCUKLARDA KONJENİTAL HASTALIK VE KRONİK BÖBREK YETMEZLİĞİNİN SOSYAL BÜTÜNLEŞME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	1272
YEREL YÖNETİMLERDE REKREASYON HİZMETLERİNE YÖNELİK ANKARA İLİ ALTINDAĞ İLÇESİ'NDE BİR ARAŞTIRMA	1282

BİLDİRİ TAM METİNLERİ

TURİZM SEKTÖRÜNDE KADIN İŞGÜCÜNÜN KONUMUNA YÖNELİK TEORİK BİR İNCELEME²

Şule ARDIÇ YETİŞ

Arş. Gör. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi. ardicisule@nevsehir.edu.tr

Nurgül ÇALIŞKAN

Arş. Gör. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi.
nurgulcaliskan@nevsehir.edu.tr

Zeynep ÇOKAL

Arş. Gör. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi.
zeynepkabaoglu@nevsehir.edu.tr

Özet

Her geçen yıl kadın istihdam oranı artmasına rağmen, hala Dünyada ve Türkiye’de kadınların çeşitli sebeplerle istihdama katılımlarının erkeklere oranla daha az olduğu bilinmektedir. Bu nedenle, özellikle gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerde işgücü piyasasının dezavantajlı gruplarından birini oluşturan kadınların istihdama katılımlarının kolaylaştırılması ve teşvik edilmesi amacıyla çeşitli politika ve uygulamalar yürütülmekte, turizm gibi bazı sektörler ise kadın istihdamının artırılmasında ön plana çıkarılmaktadır. Bu bağlamda, çalışmada ekonomik, politik ve toplumsal yapılanmalar sonucunda işgücü piyasasında hala yeterli düzeyde istihdam edilemeyen kadın işgücünün turizm sektöründeki yeri mevcut istatistikler aracılığıyla incelenmiştir. Çalışmanın devamında ise turizm sektörünün sahip olduğu olumlu ve olumsuz özellikler temel alınarak, sektörün kadın işgücünün istihdamı için sunduğu fırsat ve zorluklar değerlendirilmiş ve çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Kadın İşgücü, Cinsiyet Eşitsizliği.

A THEORETICAL STUDY ON THE ROLE OF FEMALE LABOR FORCE IN TOURISM SECTOR

Abstract

In spite of increasing in female employment rate with each year, it is still known to be less likely to participate in the employment of women than men in Turkey and the world for various reasons. Therefore, various policies and practices are implemented in order to facilitate and encourage the participation of women in work life, who constitute one of the disadvantaged groups of the labor market, especially in the underdeveloped and developing countries, and some sectors such as tourism are emphasized in increasing female employment. In this context, in this study, the place of the female labor force, which is still not adequately employed in the labor market as a result of economic, political and social structures, has been examined through the available statistics. Later on the study, based on the positive and negative characteristics of the tourism sector, the opportunities and challenges offered by the sector for the employment of female labor force were evaluated and solution proposals were developed.

Keywords: Tourism, Female Labor, Gender Inequality.

1. Giriş

Tarihin başlangıcından bu yana kadınların dönemin koşullarına uygun olarak iktisadi faaliyetlere katıldığı bilinen bir gerçekliktir. Özellikle endüstrileşmeyle birlikte köyden kente yönelik göç olgusunun artması, kadınların işgücü piyasasında daha fazla yer almalarına ve istihdama katılmalarına olanak sağlamıştır. Ancak, hala dünyada ve Türkiye’de kadınların istihdama katılımlarının erkeklere oranla daha az olduğu bilinmektedir. Erkeklere kıyasla daha az eğitim imkanına sahip olan ve bu nedenle eğitim düzeyi daha düşük olan kadınlar, çoğunlukla ikincil işgücü piyasasını vurgulayan enformel sektörlerde düşük ücretli, sosyal güvencesiz, geçici işlerde çalışmakta veya işsiz kalmaktadır. İşgücü piyasasında kadına uygun görülen iş/mesleklerin sayıca sınırlılığı, ücretlerinin düşüklüğü, kadınların iş bulmalarını zorlaştırmakta; işe alımlarda erkeklere öncelik tanınmakta, ekonomik kriz dönemlerinde önce kadınlar işten çıkarılmaktadır. Ayrıca, toplumsal cinsiyet rollerinin getirdiği bu eşitsizliklerle birlikte yapısal uyum programları kapsamındaki ihracata dayalı sanayileşme modeli, kamunun küçültülmesi, özelleştirme, piyasaların serbestleştirilmesi ve kuralsızlaştırılması gibi düzenlemelerin yarattığı yoksulluk ve işsizlik sorunları kadınlar tarafından daha fazla hissedilmektedir (akt. Aşkın ve Aşkın, 2017: 25). Dolayısıyla, dünya nüfusunun yarısını

² Bu çalışma, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi “Kapadokya Turizmde Kadın İşgücünün Konumu” adlı NEÜ/BAP 18S40 numaralı projeden desteklenmiştir.

oluşturan kadınların işgücü piyasasında yer alarak istihdama katılımı ya da katılamaması, toplumsal cinsiyet ayrımcılığı çerçevesinde söz konusu toplumların yapı ve işleyişiyle ilgili birtakım sorunlara da işaret etmektedir.

Kadınların işgücüne katılımının çeşitli nedenler ile düşük olması kadınların ekonomik özgürlüğe ulaşmasındaki yolu kapatmakta, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin derinleşmesinde ve keskinleşmesinde ciddi bir rol oynamaktadır (Uğuz ve Topbaş, 2016: 64). Bu nedenle, özellikle gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerde işgücü piyasasının dezavantajlı gruplarından birini oluşturan kadınların istihdama katılımlarının kolaylaştırılması ve teşvik edilmesi amacıyla çeşitli politika ve uygulamalar yürütülmekte, bazı sektörler ise kadın istihdamının artırılmasında ön plana çıkarılmaktadır. Bu sektörlerden biri olan turizm sektörü de özellikle son yıllarda Birleşmiş Milletler, ILO ve OECD gibi uluslararası örgütler tarafından kadın işsizlik oranının azaltılması, kadınların istihdama katılımlarının kolaylaştırılması ve ekonomik ve sosyal açıdan güçlendirilmeleri için bir fırsat alanı olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda, çalışmada ekonomik, politik ve toplumsal yapılanmalar sonucunda işgücü piyasasında hala yeterli düzeyde istihdam edilemeyen kadın işgücünün turizm sektöründeki yerinin mevcut istatistikler aracılığıyla incelenmesi ve sektörün kadın istihdamının artırılmasındaki rolünün tartışılması amaçlanmaktadır.

2. Turizm Sektöründe Kadın İstihdamının Genel Görünümü

Dünya Seyahat ve Turizm Konseyi (WTTC)'nin 2018 yılı verilerine göre turizm ve seyahat sektörü, dünya genelinde 319 milyon kişiye doğrudan ve dolaylı iş olanağı sağlayarak toplam istihdamın %10'unu oluşturmaktadır. Bu anlamda, dünyada her on kişiden biri turizm sektöründe istihdam edilmektedir (WTTC, 2019). Turizm sektöründe istihdamın cinsiyete göre dağılımına ilişkin istatistikler incelendiğinde, Avrupa Birliği'ne üye ülkelerde³ 2018 yılı itibariyle 230 milyon 433 bin kişinin turizm sektöründe istihdam edildiği ve toplam turizm istihdamının % 46'sını kadın işgücünün oluşturduğu görülmektedir. Avrupa Birliği'nde son beş yılda turizm sektöründe istihdam edilen kadın oranına ilişkin istatistikler incelendiğinde ise kadın istihdam oranının korunduğu ve büyük bir değişiklik olmadığı dikkat çekmektedir (Bkz. Tablo 1).

Tablo 1: Turizm Sektöründe İstihdamın Cinsiyete Göre Dağılımı (Avrupa Birliği-28 Ülke)

Yıl	Toplam (Bin)	Erkek (Bin)	%	Kadın (Bin)	%
2014	218397	118478	54,2	100266	45,8
2015	220939	119478	54,1	101461	45,9
2016	224321	121328	54,1	102992	45,9
2017	227655	123049	54,1	104605	45,9
2018	230433	124442	54,0	105990	46,0

Kaynak: Eurostat, Database 2019

Turizm sektöründe istihdam istatistikleri Türkiye özelinde incelendiğinde ise 2018 yılında toplam 28 milyon 733 bin kişinin turizm sektöründe istihdam edildiği görülmektedir. Kadınların turizm sektöründe istihdam oranı 2014 yılında %29,6 iken bu oran, 2018 yılında %31,4'e yükselmiştir (Bkz. Tablo 2).

³ Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, İtalya, Lüksemburg, Danimarka, Birleşik Krallık, İrlanda, Yunanistan, Portekiz, İspanya, Avusturya, Finlandiya, İsveç, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Güney Kıbrıs, Letonya, Litvanya, Macaristan, Malta, Polonya, Slovakya, Slovenya, Bulgaristan, Romanya, Hırvatistan.

Tablo 2: Turizm Sektöründe İstihdamın Cinsiyete Göre Dağılımı (Türkiye)

Yıl	Toplam (Bin)	Erkek (Bin)	%	Kadın (Bin)	%
2014	25930	18241	70,4	7689	29,6
2015	26618	18577	69,8	8040	30,2
2016	27215	18898	69,4	8317	30,6
2017	28196	19464	69,0	8732	31,0
2018	28733	19715	68,6	9018	31,4

Kaynak: Eurostat, Database 2019

Avrupa Birliği'ne üye ülkeler ile karşılaştırıldığında, Türkiye'nin turizm sektöründe istihdam edilen kadın oranı açısından oldukça geride olduğu görülmektedir. Ancak, Türkiye'de Avrupa Birliği üye ülkelere göre turizm sektöründe kadın istihdam oranındaki artışın daha olumlu olduğu dikkat çekmektedir.

3. Turizm Sektörünün Kadın İşgücüne Sağladığı Fırsatlar ve Zorluklar

Turizm sektörü talep ile doğru orantılı olarak yarı zamanlı, geçici ya da mevsimsel istihdam ilişkilerinin kurulduğu, çalışma saatlerinin uzun ve yoğun olduğu, diğer sektörlerle kıyasla eğitilmiş ve nitelikli işgücüne daha az ihtiyaç duyulan, bu nedenle işgücü kalitesi bakımından eğitimsiz ve kalifiye olmayan iş gücünün çalıştığı, ücretlerin yetersiz, sendikalaşma ve toplu iş sözleşmesi oranının ise oldukça düşük olmasından dolayı sosyal diyalogun da etkili gerçekleşemediği bir sektör olarak kabul edilmektedir (Riley, Ladkin ve Szivas, 2002; Cooper vd., 2004; Cheong, 2009; Kaya ve Atıcı, 2015; Tüzünkan, 2015). Sektörün sahip olduğu bu özellikler, özellikle sektörde istihdam edilen ya da edilecek kadın işgücünün rolü ve konumu açısından da çoğu zaman belirleyici olmaktadır.

İlgili literatür incelendiğinde turizm sektöründe yer alan işlerin önemli bir kısmı, toplumsal cinsiyet rollerine dayalı olarak kadınlara ait gösterilen ev işlerinin bir uzantısı olarak kabul edilmekte ve bu nedenle sektörde istihdam edilen işgücünün büyük bir kısmının kadın olması tercih edilmektedir (Akoğlan, 1996; Cave ve Kılıç, 2010). Ancak bu duruma karşın, diğer sektörlerde olduğu gibi turizm sektöründe de çalışma yaşamının erkek egemen kültür tarafından etkilendiği ve bu anlayış çerçevesinde kadınların üst yönetim düzeyinde daha az istihdam edildikleri ifade edilmektedir (Li ve Leung, 2001; Skalpe, 2007; Thrane, 2008; Baum, 2013). Nitekim Qin ve Yang (2015)'ın Pekin'deki beş yıldızlı bir otelde işgücü rollerini ve cinsiyet eşitliğini inceledikleri çalışmalarında, kadın çalışanların daha çok resepsiyon, kat hizmetleri, yiyecek-içecek servisi ve benzeri görevlerde yoğunlaştığını, erkeklerin ise mutfak, güvenlik ve teknik bakım hizmetleri gibi diğer işlerde görev aldıklarını tespit edilmiştir. Ayrıca, otel çalışanlarının çoğunluğu kadın olmasına rağmen, otelin üst düzey yönetim pozisyonlarında yalnızca birkaç kadının istihdam edildiği belirlenmiştir. Benzer şekilde, Elmas (2007)'ın Kapadokya'da yürüttüğü çalışma sonucunda da kadınların genellikle ev işlerinin uzantısı olarak düşünülen kat hizmetleri ve yiyecek-içecek servisi gibi işlerde istihdam edildikleri ve kadın çalışan sayısı yüksek olmasına rağmen, yalnızca tek bir kadının yönetici konumunda görev yaptığı tespit edilmiştir.

Turizm sektöründe kadın işgücünün karşılaştığı zorluklardan bir diğeri ise, ücret eşitsizliğidir. Diğer sektörlerle kıyasla turizm sektöründe düşük olan ücretler, kadın işgücü için daha da düşük olabilmektedir. Yapılan araştırmalar, turizm sektöründe istihdam edilen kadın ve erkeklerin benzer sosyo-demografik özelliklere sahip olsalar da elde ettikleri ücretler arasında cinsiyete dayalı farklılıklar olduğunu göstermektedir (Burgess, 2003; Skalpe, 2007; Thrane, 2008). Örneğin, Thrane (2008)'in 1994-2002 yılları arasında Norveç'teki turizm işletmelerinde yürüttüğü araştırma sonucunda, eğitim, tecrübe, ebeveynlik ve evlilik gibi sosyo-demografik değişkenler sabit iken erkek çalışanların kadın çalışanlardan yaklaşık %20 daha yüksek ücret elde ettiği tespit edilmiştir. Çelik Uğuz ve Topbaş (2016)'ın Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından hazırlanan 2011 Hanehalkı İşgücü Anketi'nden yola çıkarak yaptıkları analizler sonucunda ise turizm sektöründe erkeklerin kadınlardan yaklaşık

%18 oranında daha fazla kazanç elde ettikleri ve bu ücret farkının %6'sının cinsiyet ayrımcılığından kaynaklandığı belirlenmiştir.

Ücret eşitsizliğinin yanı sıra yaş da turizm sektöründe kadın işgücü için istihdamı güçleştiren değişkenlerden biri olarak gösterilmektedir. Literatürde diğer sektörlerin aksine, turizm sektöründe 35 yaşın altındaki kişilerin istihdam edilmesi yönünde bir eğilim olduğu ifade edilmektedir. Özellikle, turizm sektöründe işverenlerin belli bir yaşın üzerindeki (genellikle 35 yaş sınırı) kadın başvuru sahiplerini sık sık reddettiği ve iş başvurusu yapan kadın adayların fotoğraflarının talep edildiği belirtilmektedir (akt. Aynalem, Birhanu ve Tese fay, 2016) Ayrıca, günümüzde turizm sektöründe kadınların konumu daha olumlu olsa da basın ve yayın sektöründe kadın bedeninin bir pazarlama ve medya aracı olarak kullanılması, turizm ile kadının cinsel kimliğinin bağdaştırılmasına yol açmaktadır (Pritchard, 2001; Chhabra vd., 2011; Tuncel, 2011; Dinçer vd., 2016). Özetle, turizm sektöründe istihdam edilen kadın oranı yüksek olmasına rağmen (Lee ve Kang, 1998; Cave ve Kılıç, 2010), üst düzey pozisyonlarda erkekler egemen bir rol oynarken, düşük seviyelerdeki işlerde kadınların yoğunlaştığı vurgulanmaktadır. Bu durum ise turizm sektörünün kadın işgücü için vasıfsız, düşük ücretli ve güvencesiz olarak nitelendirilmesine yol açmaktadır (Fernandez vd. 2009; Cave ve Kılıç, 2010; Costa vd., 2011; Baum, 2013).

Bahsedilen tüm bu olumsuzluklara rağmen emek yoğun bir sektör olan turizm özellikle işgücü piyasasına ilk kez giren ya da iş bulmakta güçlük çeken düşük vasıflı kişilere, göçmen ve azınlık gruplarına, uzun süreli işsizlere ve aile sorumlulukları nedeniyle yarı zamanlı çalışabilecek kadınlara istihdam fırsatı sağlamada önemli bir rol oynamaktadır (UNWTO ve ILO, 2014). Ayrıca, turizm sektörü her ne kadar kadınları geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine indirgeyen ve bu yolla cinsiyete dayalı eşitsizlikleri güçlendiren bir yapıya sahip olsa da (UNWTO, 2015), turizmin özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki kadınların ekonomik ve sosyal açıdan güçlendirilmelerine olanak sağlayacağını öne süren çalışmalar bulunmaktadır (Chant, 1997; Sinclair, 1997; Lee ve Kang 1998; Ferguson, 2011; Khatiwada ve Silva, 2015). Örneğin, Ferguson (2011) çalışmasında turizm gelişiminin teorik olarak toplumsal cinsiyet eşitliğine ve kadınların güçlenmesine katkıda bulunabileceğini savunmakta ve bu potansiyeli en üst düzeye çıkarabilmek için ilgili politikaların yeniden düzenlenmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Benzer şekilde, Khatiwada ve Silva (2015)'nin turizm istihdamının Namibya'daki cinsiyet eşitsizliği üzerindeki etkilerini inceledikleri çalışmaları sonucunda elde edilen bulgular da turizmin kadınlar için belirli avantajlar sağladığını ve turizm istihdamının cinsiyet eşitsizliğinin azaltılmasına yardımcı olduğunu göstermektedir.

Dünya Bankası (World Bank) tarafından hazırlanan Turizm ve Kadın Raporu'na (2017) göre turizm sektörü, kadınlara işgücüne katılım, girişimcilik ve yöneticilik alanlarında diğer sektörlerle göre daha fazla fırsat sunmaktadır. Bu doğrultuda, kendi işletmelerini kurarak girişimci olan kadın sayısının, diğer sektörlerle kıyasla turizm sektöründe iki kat daha fazla olduğu belirtilmektedir. Örneğin, Endonezya, Malezya, Filipinler ve Tayland'da, turizm işletmelerinin yarısından fazlası kadınlar tarafından işletilmektedir. Nikaragua ve Panama'da ise turizm işletmelerinin %70'den fazlası kadın girişimcilere aittir. Diğer taraftan, kadınların turizm sektöründe yönetici/lider olarak yer almalarının diğer sektörlerle göre daha kolay olduğu vurgulanmaktadır. Nitekim Hilton ve Marriott gibi uluslararası zincir konaklama işletmelerinin uygulamaya başladığı kadın liderler yetiştirme programları aracılığıyla kadın çalışanlarını destekledikleri görülmektedir. Bu bağlamda, kadınların turizm sektöründe istihdam edilebilmesini kolaylaştıran sektöre özgü temel özellikler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

Turizm sektöründeki işlerin yüksek beceri ve eğitim gerektirmemesi,

Kişisel ve misafirperverlik becerilerine önem verilen bir sektör olması,

Mevsimlik ve yarı zamanlı çalışma imkânının olması,

Girişimcilik için yüksek finansman gerektirmemesi ve kadın girişimciliğinin teşviklerle desteklenmesi,

Paylaşım ekonomisi aracılığıyla kadınlara kazanç elde etme fırsatı sunması.

Sonuç olarak, turizm sektörü içinde barındırdığı olumsuz özelliklere rağmen, özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki ve eğitim seviyesi düşük kadınlara sunduğu fırsatlar ile hem kadınların ekonomik ve sosyal açıdan güçlenmelerini, hem de kayıtlı kadın istihdamının artırılarak ülkelerin ekonomik büyüme ve kalkınma sürecine katkı sağlamaktadır.

4. Sonuç ve Öneriler

Tarihsel süreçte evde çocuk bakmak ve ev işleri yapmak gibi görevleri olan kadınlar, sanayi devrimi ile birlikte çalışma yaşamına dahil olarak farklı roller de elde edinmeye başlamıştır. Ancak, günümüzde hala toplumsal kalıp değer yargıları ile kendilerine yüklenen rollerden kurtulamayan kadınlar, sahip oldukları rollere yenilerini ekleyerek, ayrı gibi görünen iş ve aile kavramlarını birlikte yürütmek ve dengelemek zorunda kalmaktadır. Bu durumun yanı sıra, işgücü piyasasına erkeklerden çok sonra giren kadınların, çalışma yaşamında cinsiyete dayalı çeşitli ayrımcı tutumlarla da karşı karşıya kaldıkları bilinen bir gerçekliktir.

Kadınların istihdama katılımları sadece ekonomik özgürlüklerini elde etmelerinin değil, aynı zamanda ülkeler için toplumsal, sosyal ve ekonomik etkilerde yaratmaktadır. Dolayısıyla, kadınların çalışma yaşamında yer almalarının kalkınma süreci üzerinde olumlu etkilere sahip olması, kadın istihdamının artırılmasını ülkeler açısından önemli bir konu haline getirmektedir. Bu gerekçeyle, özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde işgücü piyasasının dezavantajlı gruplarından birini oluşturan kadınların istihdama katılımlarının kolaylaştırılması ve teşvik edilmesi amacıyla çeşitli politika ve uygulamalar yürütülmekte, bazı sektörler ise kadın istihdamının artırılmasında ön plana çıkarılmaktadır. Bu sektörlerden biri olan turizm ise sahip olduğu özellikler sebebiyle diğer sektörlerle kıyasla daha fazla kadının istihdam edilmesini kolaylaştırmaktadır. Ancak, her ne kadar turizm sektöründe istihdam edilen kadın sayısı diğer sektörlerle kıyasla daha fazla olsa da, ilgili istatistikler incelendiğinde hala arzu edilen düzeye ulaşamadığı görülmektedir. Ayrıca, diğer sektörlerde olduğu gibi turizm sektöründe de çalışma yaşamının erkek egemen kültür tarafından etkilendiği ve bu anlayış çerçevesinde kadınların daha az ücret aldıkları ve üst yönetim düzeyinde daha az istihdam edildikleri dikkat çekmektedir.

Sonuç olarak, tüm sektörler de olduğu gibi turizm sektöründe de kadın istihdamının artırılması ve kolaylaştırılabilmesi amacıyla kadınların toplum ve sektör içerisinde karşılaştıkları engellerin ortadan kaldırılabilmesine ilişkin çalışmalara daha fazla ağırlık verilmesi önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, öncelikle turizm sektöründe kadın istihdamının önündeki sorunlar tespit edilerek, hayata geçirilebilecek çözüm önerileri geliştirilmelidir. Diğer taraftan, özellikle Avrupa Birliği ülkelerinde turizm sektöründe çalışanların yaklaşık yarısının kadın olduğu göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye'nin bu hususta oldukça geride olduğu dikkat çekmektedir. Ancak, turizm sektörünün Birleşmiş Milletler, ILO ve OECD gibi uluslararası örgütler tarafından bir fırsat alanı olarak tanımlanması bu sektörde kadın girişimciliğinin daha fazla desteklenmesine ve teşvik edilmesine imkan sağlamaktadır. Dolayısıyla, Türkiye'de turizm sektöründe kadınların girişimci olarak desteklenmesi ve güçlendirilmesi amacıyla özellikle cinsiyet eşitliğinin turizm geliştirme projelerine dâhil edilerek, kadınların bu imkanlardan optimal düzeyde yararlanmaları sağlanmalıdır. Son olarak, her ne kadar bu çalışma içerisinde ülkedeki eğitim istatistiklerine yer verilmese de ilgili istatistikler incelendiğinde toplam istihdam içinde eğitilmiş kadın sayısının düşük olduğu görülmektedir. Nitekim eğitim düzeyi ile istihdam arasındaki ilişki göz önünde bulundurulduğunda, eğitim düzeyi arttıkça istihdam edilebilirliğin de artacağı ifade edilebilir. Bu kapsamda, özellikle kırsal turizm bölgelerinde kadınların bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi için kamu ve özel sektör tarafından uygun eğitim ve sertifika programlarının düzenlenmesi, hem turizm sektöründe kadın istihdamının artırılmasına, hem de kayıt dışı kadın istihdamının azalmasına yardımcı olacaktır.

Kaynakça

- Akoğlan, M. (1996). Positions women hold in the accommodations industry. *Anatolia*, 16-23 (September -December).
- Aşkın, E. Ö. ve Aşkın, U. (2017). Toplum yararına programların kadın işsizliği ile mücadeledeki etkinliği: Tokat ili araştırması. *İş, Güç, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 19(1), 23-48.
- Aynalem S, Birhanu K, Tesefay S (2016) Employment Opportunities and Challenges in Tourism and Hospitality Sectors. *Journal of Tourism & Hospitality* 5(6), 1-5.
- Baum, T. (2013). *International perspectives on women and work in hotels, catering and tourism*. Geneva: International Labour Organization.
- Burgess, C. (2003). Gender and salaries in hotel financial management: It's still a man's world, *Women in Management Review*, 18 (1/2), 50-59.
- Cave, P. ve Kilic, S. (2010). The role of women in tourism employment with special reference to Antalya, Turkey. *Journal of Hospitality Marketing & Management*, 19(3), 280-292.

- Chhabra, D., Andereck, K., Yamanoi, K. ve Plunkett, D. (2011). Gender equity and social marketing: An analysis of tourism advertisements. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 28(2), 111-128.
- Chant, S. (1997). Gender and tourism employment. M. T. Sinclair (Ed.), *Gender, work and tourism* (120-180). London: Routledge.
- Cheong, W. M. (2009). Employment characteristics and trends of tourism-related industries. *Macao Monetary Research Bulletin*, 13, 67-89.
- Cooper, C., Fletcher, J., Gilbert, D., Fyall, A. ve Wanhill, S. (2005). *Tourism: Principles and practice*. UK: Pearson Education.
- Costa, C., Carvalho, I. ve Breda, Z. (2011). Gender inequalities in tourism employment: The Portuguese case. *Revista Turismo & Desenvolvimento*, 15, 37-52.
- Çelik Uğuz, S. ve Topbaş F. (2016). Turizmde kadın istihdamı ve ücret ayrımcılığı: Karşılaştırmalı bir analiz. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 27 (1), 62-78.
- Dinçer, F. İ., Akova, A. Muğan Ertuğral S. ve, Aydoğan Çifçi, M. (2016). Türkiye’de turizm sektöründe kadın istihdamı: İmkanlar ve engeller. *Eurasian Academy of Sciences Social Sciences Journal*, 1, 379-395.
- Elmas, S. (2007). Gender and tourism development: A case study of the Cappadocia Region of Turkey, A. Pritchard, N., Morgan, I. Atelyevic (Ed.), *Tourism and gender: Embodiment, sensuality and experience* (302-314). CABI Publishing.
- Eurostat, (2019). Tourism statistics. <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database> Erişim Tarihi:13.06.2019
- Ferguson, L. (2011). Promoting gender equality and empowering women? Tourism and the third millennium development goal. *Current Issues in Tourism*, 14(3), 235-249.
- Fernández, M., Pena-Boquete, Y. ve Pereira, X. (2009). Labor conditions in the Spanish hotels and restaurants industry. *Tourism Analysis*, 14(3), 293-312.
- Kaya, İ. ve Atçı, D. (2015). Türk turizm sektöründe çalışma saatlerinin analizi ve değerlendirilmesi. *Cag University Journal of Social Sciences*, 12(2), 23-47.
- Khatiwada, L. K. ve Silva, J. A. (2015). Mitigating gender inequality in rural regions: The effects of tourism employment in Namibia. *International Journal of Tourism Research*, 17(5), 442-450.
- Lee, C. ve Kang, S. (1998). Measuring earnings inequality and median earnings in the tourism industry, *Tourism Management*, 19 (4), 341-348.
- Li, L. ve Leung, R.W. (2001). Female managers in Asian hotels: Profile and career challenges, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 13 (4), 189-196.
- Pritchard, A. (2001). Tourism and representation: A scale for measuring gendered portrayals. *Leisure studies*, 20(2), 79-94.
- Riley, M., Ladkin, A. ve Szivas, E. (2002). *Tourism employment: Analysis and planning*. UK: Channel View Publications.
- Qin, J. ve Yang, Z. (2015). Perception of gender equality among female employees in Beijing five-star hotel. *Tourism Tribune*, 30(9), 63-71.
- Sinclair, M. T. (1997). Gendered work in tourism: Comparative perspectives. M. T. Sinclair (Ed.), *Gender, work and tourism* (219-233). London: Routledge.
- Skalpe, O. (2007). The CEO gender pay gap in the tourism industry-evidence from Norway, *Tourism Management*, 28 (3), 845-853.
- Thrane, C. (2008). Earnings differentiation in the tourism industry: Gender, human capital and socio-demographic effects. *Tourism Management*, 29(3), 514-524.
- Tuncel, I., (2011). Turizmin cinsiyeti ya da kadın gölgesinde turizm, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 2, 140-164.
- Tüzünkan, D. (2015). Düzgün İş’in hedefleri açısından Türk turizm sektörünün genel özellikleri. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 15(29), 241-251.
- World Bank (2017). *Women and tourism: Designing for inclusion*. Washington, DC: World Bank Group.
- World Travel & Tourism Council, (2019). *Travel & Tourism: Economic impact*, 2019. London: WTTC.
- World Tourism Organization (UNWTO) and International Labour Organization (ILO), (2014). *Measuring Employment in the Tourism Industries – Guide with Best Practices*, Madrid:UNWTO.
- World Tourism Organization (UNWTO), (2015). UNWTO Annual Report 2015. <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284418039>.